

Research Articles

Received : 29 September 2023

Revised : 20 November 2023

Accepted : 16 December 2023

การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา Development of Extra-Curricular Activities on The Topic of Weapon Used in Sapha Dance Dramas

ชนิตา ภูละมูล¹

Khanita Pulamool¹

รจนา สุนทรานนท์²

Rojana Suntharanont²

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Faculty of Fine and Applied Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Corresponding author e-mail: rojana_s@rmutt.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ของนักศึกษา ระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ระหว่างก่อนและหลังเรียน 3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักศึกษา จากการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา 4) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติของนักศึกษา จากการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา 5) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 พัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา ได้แก่ นักศึกษาสาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา เอกละคร จำนวน 20 คน และกลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ หัวหน้าภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์และคณะ

¹ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา, คณะศิลปกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

² อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา, คณะศิลปกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

กรรมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา) จำนวน 6 คน ระยะที่ 2 ศึกษาผลการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่องการใช้อาวุธในละครเสภา ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา เอกละคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 18 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยนำกิจกรรมไปจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาตามแผนการจัดการเรียนรู้ 6 แผน แบ่งออกเป็นด้านความรู้ 1 แผน และด้านทักษะปฏิบัติ 5 แผน ใช้เวลาในการศึกษา 18 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และ t-test dependent

ผลการศึกษาพบว่า 1) การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา มีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 2) นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา ด้านความรู้ ในระดับดีมาก 4) นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา ด้านทักษะปฏิบัติ โดยรวมในระดับดีมาก 5) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา โดยรวมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนา, กิจกรรมเสริมหลักสูตร, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การใช้อาวุธ, ละครเสภา

Abstract

The objectives of this research were to: 1) develop and evaluate the appropriateness of the extra-curricular activities on the topic of weapon used in Sepha dance dramas of the 3rd-year bachelor's degree students, Thai Dancing Arts program, Faculty of Fine and Applied Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, 2) compare the learning achievements of the 3rd-year undergraduate students before and after the use of the extra-curricular activities on the topic of weapon use before and after the course, 3) study the learning achievement in terms of knowledge of the 3rd-year undergraduate students after the course, 4) study the learning achievement of the students in terms of practical skills after the course, and 5) study the satisfaction of the 3rd-year undergraduate students with the extra-curricular activities on the topic of weapon used in Sepha dance dramas.

The samples used in this research were divided into two groups according to the two phases. Phase 1: for the development of extra-curricular activities on the topic of weapon used, 20 students majoring in Thai Drama Studies, six program committee members (Thai Drama Studies program), and the head of the Department of Dramatic Arts, making a total of 26 participants. Phase 2: for the study results of using extra-curricular activities on weapon use for the 3rd-year undergraduate students in the field of Thai Drama Studies, majoring in Drama in Semester 2, Academic Year 2022. Eighteen people participating in this study were derived from the group sampling method. Six lesson plans were used to teach the samples, which were divided into one knowledge plan and five practical skills plans, taking 18 hours to study. Statistics used in data analysis were mean, standard deviation, percentage, and dependent samples t-test.

The results of the study showed that: 1) the development of extra-curricular activities on the topic of weapon use was found to be appropriate at the highest level, with a mean score of 4.72, 2) the learning achievements of the students, who were taught by the extra-curricular activities on the topic of weapon use in terms of knowledge, after the course, were higher than before the course at the statistical significance level of .01, 3) the students' learning achievements using the extra-curricular activities on the topic of weapon use in terms of knowledge are at a high level, 4) the students' learning achievements using the extra-curricular activities on the topic of weapon use in terms of practical skills are at the highest level, and 5) the students were overall satisfied with the extra-curricular activities on the topic of weapon use at the highest.

Keywords : curriculum development, extra-curriculum, academic achievement
activities weapons use Sepha dance dramas

1. บทนำ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มุ่งเน้นการผลิตครูนักปฏิบัติการมืออาชีพที่มีความเป็นเลิศทางด้านความรู้ ทักษะ และความชำนาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย ในการอนุรักษ์ ประยุกต์ และสร้างสรรค์ผลงานการแสดงนาฏศิลป์ไทย โดยบูรณาการวิชานาฏศิลป์ไทยกับหลักวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อ

เผยแพร่สู่สังคม และมีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คณะศิลปกรรมศาสตร์, 2562)

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา (4 ปี) ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้แบ่งนักศึกษาเป็น 2 สาขาวิชาเอก คือ นาฏศิลป์ไทย-เอกโขน (นักศึกษาชาย) และ นาฏศิลป์ไทย-เอกละคร (นักศึกษาหญิง) ในหลักสูตรดังกล่าว มีรายวิชาราคู่ ซึ่งมีสาระเกี่ยวกับการรำคู่ ประเภทศิลปะการรำมาตรฐานและรำคู่ที่อยูในการแสดงเป็นชุดเป็นตอน เช่น ศิลปะการรำในเชิงต่อสู้ โดยใช้อาวุธชนิดต่าง ๆ เช่น ศร พระขรรค์ กระบอง ดาบ ฯลฯ ผู้เรียนสามารถนำไปต่อยอดงานสร้างสรรค์ในเรื่องของการใช้อาวุธได้ ศิลปะการต่อสู้ดังกล่าว เป็นภูมิปัญญาของนาฏศิลป์ชั้นครู ที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นโดยนำกระบวนการในตำราพิชัยสงครามมาเป็นพื้นฐาน กล่าวได้ว่าเป็นการอนุรักษ์รูปแบบการต่อสู้ที่เป็นแบบแผนแต่โบราณที่มีคุณค่า มาบันทึกไว้ในรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย เนื่องจากในหลักสูตรไม่ปรากฏการรำคู่ที่เป็นศิลปะการใช้อาวุธ ซึ่งผู้เรียนในสายวิชาชีพครุนาฏศิลป์จำเป็นต้องเรียนรู้และมีทักษะเพื่อนำไปใช้ในการถ่ายทอดและจัดการแสดงในสถาบันการศึกษา กอปรกับหลักสูตรได้กำหนดมาตรฐาน TQF ของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านคุณธรรม จริยธรรม การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ มีทักษะทางปัญญาด้านการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้ง มีทักษะชีวิต ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตรศิลปะการใช้อาวุธ ในรายวิชา รำเดี่ยว-รำคู่

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในเรื่องของศิลปะการรำในเชิงต่อสู้ แก่นักศึกษานาฏศิลป์ไทยสาขาวิชาเอกละคร จำเป็นต้องมีชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรศิลปะการใช้อาวุธในละคร เพื่อพัฒนาเนื้อหาวิชาให้สมบูรณ์สอดคล้องตามหลักสูตร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา โดยศึกษากระบวนการรำในเชิงต่อสู้ ในละครเสภา เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน พลายเพชรพลายบัวออกศึก ฉากรบ เนื่องจากมีการใช้อาวุธในการแสดงด้วยกัน 2 ประเภท คือ อาวุธยาว และอาวุธสั้น อันได้แก่ ทวนและดาบ ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นเฉพาะการใช้อาวุธสั้น คือ ดาบของตัวละครหลัก คือ พลายยงรบพลายบัว ในรูปแบบของการแสดงละครและการแสดงเป็นชุดเอกเทศ โดยยึดจารีตของศิลปะการต่อสู้ที่มีการสืบทอดกันมา ทั้งเป็นการเพิ่มศักยภาพของความเป็นครูมืออาชีพในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาและหาความเหมาะสมของกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา ระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา ระหว่างก่อนและหลังเรียน

2.3 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ของนักศึกษา จากการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา

2.4 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ ของนักศึกษา จากการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา

2.5 ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา ต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา

3. ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์

ขอบเขตประชากร

ประชากรเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ นางพัชรา บัวทอง นานาศิลปิน กรมศิลปากร เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้น จากการสัมภาษณ์ ถอดองค์ความรู้และรับการถ่ายทอดทำรำ บทบาทพลายและพลายบัว

2. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ หัวหน้าภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา) ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 6 คน เพื่อสอบถามความเหมาะสมของกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน พลายเพชรพลายบัวออกศึก ฉากรบ

ระยะที่ 2 ผลการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา เอกละคร ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 3 ห้อง รวมทั้งหมดจำนวน 60 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา เอกละคร ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 18 คน

ขอบเขตเนื้อหา

กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน พลายเพชรพลายบัวออกศึก ฉากรบ ได้แก่ ประวัติความเป็นมา องค์ประกอบในการแสดง ลักษณะและรูปแบบการแสดง วิธีการใช้อาวุธ ท่ารำ และโอกาสที่ใช้ในการแสดง

ขอบเขตระยะเวลา

ใช้ระยะเวลาในการสอน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง จำนวน 6 แผน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา (4 ปี) เอกสาร ทฤษฎีแนวทางการพัฒนาหลักสูตรของ ไทเลอร์ และงานวิจัย จัดทำแบบสอบถามความต้องการของนักศึกษาและกลุ่มผู้บริหารต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา โดยผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ผลที่ได้คือ มีความต้องการโดยรวมในระดับมาก ศึกษาและรับการถ่ายทอดกระบวนการท่ารำจากนาฏศิลป์ รวบรวมข้อมูลแล้วนำข้อมูลมาพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา แล้วสอบถามกลุ่มผู้บริหาร ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 6 คน โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยรวมในระดับมาก

ระยะที่ 2 ผลการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา นำกิจกรรมเสริมหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยกำหนดเนื้อหาสาระ แบ่งเป็น 6 แผน และกำหนดค่าคะแนน โดยแบ่งสาระ ด้านความรู้ในแผนการเรียนรู้ที่ 1 จำนวน 20 ข้อ (10 คะแนน) และการนำเสนอรายงาน (10 คะแนน) และด้านทักษะปฏิบัติ ในแผนการเรียนรู้ที่ 2-6 จำนวน 80 คะแนน รวมทั้งสิ้น 100 คะแนน นำแผนกิจกรรมไปทดลองใช้ โดยจัดการเรียนการสอนในรายวิชา รำเดี่ยว-รำคู่กับกลุ่มทดลอง ใช้ระยะเวลา ทั้งสิ้น 3 สัปดาห์ จำนวน 18 ชั่วโมง แล้วประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัยจำนวน 20 ข้อ (10 คะแนน) โดยนำมาใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนกับกลุ่มทดลอง หลังจากการจัดการเรียนรู้ในแผนการเรียนรู้ที่ 1 แล้ว ได้ให้กลุ่มทดลองนำเสนอรายงานที่ละกลุ่ม (10 คะแนน) และแบบประเมินการปฏิบัติท่ารำ จำนวน 5 ฉบับ โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน แล้วนำมาใช้ในการทดสอบกับกลุ่มทดลอง นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความถี่และค่าร้อยละ แล้วมาเทียบกับเกณฑ์ และสอบถามความพึงพอใจของ

กลุ่มทดลองต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา มาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ด้าน

5. ประโยชน์ของการวิจัย

5.1 ได้กิจกรรมเสริมหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ไทย เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา

5.2 เป็นแนวทางในการจัดการศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับสถานศึกษา และสำหรับผู้สนใจในสาขานาฏศิลป์ไทยต่อไป

5.3 เป็นการอนุรักษ์ศิลปะการต่อสู้ด้วยดาบ ของตัวละครในละครเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน พลายเพชรพลายบัวออกศึก ฉากรบ

6. การวิเคราะห์/ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และค่าที่ ในการอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ สอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

6.1 ผลการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา พบว่าหัวหน้าภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา) จำนวน 6 คน เห็นว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา ทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้ มีเนื้อหาสาระสมบูรณ์และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้และประเมินกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์โดยรวมในระดับมากที่สุด ยกเว้นเรื่องความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มผู้บริหารต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา

ข้อ	รายชื่อ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1	ความเหมาะสมของหลักการและเหตุผลของหลักสูตร	4.83	มากที่สุด
2	ความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายหลักสูตร	4.83	มากที่สุด
3	ความเหมาะสมของหลักการจัดกิจกรรม	4.83	มากที่สุด
4	ความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร	4.66	มากที่สุด
5	ความเหมาะสมของโครงสร้างกิจกรรม	4.66	มากที่สุด
6	ความเหมาะสมของสมรรถนะ	5.00	มากที่สุด
7	ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	มากที่สุด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อ	รายชื่อ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
8	ความสอดคล้องของสมรรถนะการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.83	มากที่สุด
9	ความเหมาะสมและสอดคล้องของสาระสำคัญ สมรรถนะการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้ เรื่องการใช้อาวุธ	4.66	มากที่สุด
10	ความเหมาะสมและสอดคล้องของสาระสำคัญ สมรรถนะการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การฝึก ปฏิบัติทำรายการใช้อาวุธ ช่วงที่ 1	4.66	มากที่สุด
11	ความเหมาะสมและสอดคล้องของสาระสำคัญ สมรรถนะการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การฝึก ปฏิบัติทำรายการใช้อาวุธ ช่วงที่ 2	4.66	มากที่สุด
12	ความเหมาะสมและสอดคล้องของสาระสำคัญ สมรรถนะการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การฝึก ปฏิบัติทำรายการใช้อาวุธ ช่วงที่ 3	4.66	มากที่สุด
13	ความเหมาะสมและสอดคล้องของสาระสำคัญ สมรรถนะการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การฝึก ปฏิบัติทำรายการใช้อาวุธ ช่วงที่ 4	4.66	มากที่สุด
14	ความเหมาะสมและสอดคล้องของสาระสำคัญ สมรรถนะการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การ นำเสนอการแสดงผลการใช้อาวุธ ในละครเสภา เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน พลายเพชรพลายบัวออกศึก ฉากรบ	4.66	มากที่สุด
15	ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน	4.16	มาก
รวม		4.72	มากที่สุด

6.2 ผลการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองสรุปผลการวิเคราะห์ ดังนี้

6.2.1 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร ระหว่างก่อนและหลังเรียน ของนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา ระหว่างก่อนและหลังเรียน

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับละครเสภา เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายเพชรพลายบัวออกศึก ฉากรบ					
การทดสอบ	<i>n</i>	$\bar{x}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>Sig.</i>
ก่อนเรียน	18	10.00	2.19	-24.243	.000
หลังเรียน	18	17.33	1.57		

6.2.2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 18 คน ที่ใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน พลายเพชรพลายบัวออกศึก ฉากรบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ โดยรวมในระดับดีมาก ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา

เกณฑ์คะแนน (20คะแนน)	ระดับคุณภาพ	ความถี่	ร้อยละ
16-20	ดีมาก	20	100
11-15	ดี	-	-
6-10	พอใช้	-	-
1-5	ปรับปรุง	-	-

6.2.3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ที่ใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา ได้พบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ โดยรวมในระดับดีมาก จำนวน 16 คน และมีผลการเรียนในระดับดี จำนวน 2 คน ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านทักษะปฏิบัติ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา

เกณฑ์คะแนน (80คะแนน)	ระดับคุณภาพ	ความถี่	ร้อยละ
61 - 80	ดีมาก	16	88.89
41 - 60	ดี	2	11.11
21 - 40	พอใช้	-	-
1 - 20	ปรับปรุง	-	-

6.2.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา ต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา

รายการประเมิน	$\bar{x}$	SD	แปลผล
ด้านการชี้แจงและการนำเข้าสู่บทเรียน	5.00	.00	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.82	.10	มากที่สุด
ด้านสื่อการสอน	4.94	.11	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.82	.15	มากที่สุด
รวม	4.89	.00	มากที่สุด

7. การสรุปผลและการอภิปรายผล

การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย ดังนี้

7.1 ผลการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ พบว่า ผลการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความต้องการของนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประกอบด้วยโครงสร้างกิจกรรม

เสริมหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ แนวการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยกำหนดสาระด้านความรู้ในละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน พลายเพชรพลายบัวออกศึก ฉากรบ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ลักษณะ รูปแบบการแสดง บทร้อง ทำนองเพลง และกระบวนท่ารำ และโอกาสที่แสดง แล้วนำมาจัดทำแผนกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 6 แผน และหาความเหมาะสมของกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา โดยสอบถามกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 6 คน ได้พบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด ยกเว้นเรื่องความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

7.2 ผลการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ ผลวิจัย พบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 3 จำนวน 18 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง จากการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จากแบบทดสอบชุดเดียวกัน จำนวน 20 ข้อ 10 คะแนน จากผลการทดสอบได้พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 2) ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ของนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 3 จำนวน 18 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง โดยแบบทดสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 10 คะแนน และแบบประเมินการนำเสนอรายงาน 10 คะแนน รวมทั้งสิ้น 20 คะแนน จากผลการทดสอบพบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ โดยรวมในระดับดีมาก 3) ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติของนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 3 จำนวน 18 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง โดยแบบประเมินทักษะการปฏิบัติท่ารำและการแสดง จากผลการทดสอบได้พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ โดยรวมในระดับดีมาก จำนวน 16 คน และมีผลการเรียนในระดับดี จำนวน 2 คน 4) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ผลวิจัยที่ 1 พบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา ระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประกอบด้วยโครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ แนวการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยกำหนดสาระด้านความรู้ในละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน พลายเพชรพลายบัวออกศึก ฉากรบ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ลักษณะ รูปแบบการแสดง บทร้อง ทำนองเพลง กระบวนท่ารำ และโอกาสที่แสดง แล้ว นำมาจัดทำแผนกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 6 แผน และหาความเหมาะสมของกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่องการใช้อาวุธในละครเสภา โดย สอบถามผู้บริหารและคณะกรรมการประจำ

หลักสูตร จำนวน 6 คน ได้พบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด ยกเว้นเรื่องความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับฉัตรชัย เคียรประเสริฐ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารายวิชาเครื่องแต่งกายละครไทย สำหรับนักศึกษานาฏศิลป์ระดับปริญญาบัณฑิต มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารายวิชาเครื่องแต่งกายละครไทยสำหรับนักศึกษานาฏศิลป์ระดับปริญญาบัณฑิต พบว่า จากการศึกษาได้หลักการพัฒนามา 6 ด้าน ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายการสอน 2) เนื้อหาสาระ 3) กิจกรรมการเรียนการสอน 4) วิธีการสอน 5) การประเมินผล และ 6) แหล่งอ้างอิง โดยมีผลจากการประเมินและรับรองรายวิชาจากผู้ทรงคุณวุฒิว่า รายวิชามีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้ มีค่าเฉลี่ยรวมในระดับมากที่สุด ทั้งยังสอดคล้องกับ ฉวีวรรณ ตาลสุก (2556) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์สร้างสรรค์ตามแนวทางการจัดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์สร้างสรรค์ตามแนวทางการจัดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา พบว่า หลักสูตรนาฏศิลป์สร้างสรรค์ตามแนวทางการจัดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมี 4 องค์ประกอบ ชื่อว่า "OCLE" ประกอบด้วย (1) วัตถุประสงค์ (2) เนื้อหา/สาระ (3) กระบวนการเรียนการสอน และ (4) การประเมินผล โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบของหลักสูตร ทำให้ได้ผลสัมฤทธิ์วิชานาฏศิลป์ของนักเรียนกลุ่มทดลองใช้หลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับรัชนิวรรณ เกิดสวัสดิ์ (2548) ได้ศึกษาเรื่อง งานวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้านล้านนา เรื่อง การพ่อนแก่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาพร้อมทั้งหาประสิทธิภาพหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้านล้านนา เรื่อง การพ่อนแก่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้านล้านนาเรื่องการพ่อนแก่นสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าดัชนีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเลขคณิต ระหว่าง 4.26 - 4.43 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.38 - 1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.86 - 1.00 แสดงว่าหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้านล้านนา เรื่อง การพ่อนแก่น สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 องค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน

ผลวิจัยที่ 2 พบว่า นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 3 จำนวน 18 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสา เมลานนท์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนานวัตกรรมการสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลานาฏยศัพท์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของนวัตกรรม “นาฏลีลานาฏยศัพท์” โดยใช้วิธีสอนปฏิบัตินาฏศิลป์ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน(Sympson) สำหรับนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร และสาขาวิชานาฏดุริยางคศิลป์ไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้จากการใช้วัตกรรมการสอน ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของนวัตกรรมทางการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลานาฏยศัพท์ ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์เท่ากับ 81.92/91.36 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ สำหรับดัชนีประสิทธิผลของนวัตกรรมทางการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลานาฏยศัพท์ ที่สร้างขึ้น มีค่าเท่ากับ 0.7230 แสดงว่าหลังจากการใช้นวัตกรรมทางการสอนนักศึกษาที่มีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 72.30 ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร และสาขาวิชานาฏดุริยางคศิลป์ไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ ชื่นนธร หิรัญเชาว์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดของเดวิสสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยตามแนวคิดของเดวิส สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญเป็นลำดับขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ จนส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นตามลำดับ ทั้งสอดคล้องกับ วีรภัทร จินตะโล (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างกิจกรรมนาฏศิลป์พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดตาลเอน (โศภนชนูปถัมภ์) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกิจกรรมและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังรับการจัดการกิจกรรมนาฏศิลป์พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ พบว่า การสร้างกิจกรรมนาฏศิลป์พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีองค์ประกอบ 4 ด้านคือ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ และจากการพิจารณาค่าความสอดคล้อง (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่าสอดคล้องกัน และความเหมาะสมของกิจกรรมนาฏศิลป์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.50 และผลการทดลองระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมนาฏศิลป์ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองใช้กิจกรรมนาฏศิลป์ สูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมนาฏศิลป์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลวิจัยที่ 3 พบว่า นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 3 จำนวน 18 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ โดยรวมในระดับดีมาก

อภิปรายได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา ในด้านการจัดการเรียนรู้ในเรื่องของเนื้อหาสาระความรู้เกี่ยวกับละครเสภา เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายเพชรพลายบัวออกศึก ฉากรบ มีคุณภาพและสอดคล้องกับจุดประสงค์ในการจัดแผนกิจกรรม ทำให้เกิดประสิทธิผลที่ดีกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตยา เงินแดง (2560) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนสายสามัญก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย พบว่า จากการตรวจสอบความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แผนกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องกัน และค่าคะแนน

เฉลี่ยด้านความรู้ เกี่ยวกับนาฏยศัพท์ของกลุ่มตัวอย่าง หลังทดลองใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรสูงกว่าก่อน การทดลองใช้กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับดีมาก อีกทั้งสอดคล้องกับ พรรษาศิริ บุญคุ้ม (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย : ลีลานาฏย นักรบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย : ลีลานาฏย นักรบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ศึกษาผลการใช้หลักสูตรและศึกษาความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อการเรียนหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย : ลีลานาฏย นักรบ พบว่า หลักสูตรรายวิชา นาฏศิลป์ร่วมสมัย : ลีลานาฏย นักรบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีจำนวน 4 หน่วย ใช้เวลาเรียน 18 ชั่วโมง โดยผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผลการใช้หลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 มีคะแนนเฉลี่ยด้านการปฏิบัติการ แสดงสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 มีคะแนนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดี และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย : ลีลานาฏย นักรบ อยู่ในระดับมากที่สุด และยัง สอดคล้องกับ อังคณา โตกระโทก (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมนาฏศิลป์ เรื่อง ระบำนาฏยมาลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์ เพื่อ พัฒนาศาสตร์สาระ เพิ่มเติมนาฏศิลป์เรื่องระบำนาฏยมาลาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และศึกษาผลการใช้ หลักสูตร พบว่า จากการใช้หลักสูตรสาระเพิ่มเติมนาฏศิลป์ เรื่องระบำนาฏยมาลา นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ด้านความรู้ในระดับดีมาก ผู้บริหารและคณาจารย์มีความเห็นต่อประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยรวม ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55

ผลวิจัยที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านทักษะปฏิบัติ เรื่อง การใช้อาวุธในละครเสภา เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายเพชรพลายบัวออกศึก ฉากรบ ของนักศึกษา 18 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ โดยรวมในระดับดีมาก จำนวน 16 คน และมีผลการ เรียนในระดับดี จำนวน 2 คน สอดคล้องกับ ชนากานต์ อ่อนประทุม (2563) เรื่อง การพัฒนากิจกรรม การเรียนรู้ทักษะปฏิบัติร่างมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบของเดวิส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติร่างมาตรฐานของนักเรียน พบว่า มีทักษะปฏิบัติร่างมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบของเดวิสหลังเรียนอยู่ในระดับดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ อีกทั้ง สอดคล้องกับ นฤเบศน์ ระดาเขต (2565) การพัฒนาทักษะปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน โดยใช้ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับมัลติมีเดีย ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านโดยใช้รูปแบบการ เรียนการสอนตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับมัลติมีเดียของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดทักษะ ปฏิบัติของเดวิสร่วมกับมัลติมีเดีย (2) แบบทดสอบความรู้และแบบทดสอบทักษะปฏิบัติ (3) แบบทดสอบทักษะปฏิบัติ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อพิจารณาคุณภาพและความเหมาะสม พบว่า ทักษะปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน และการจัดการเรียนรู้

ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับมัลดีมีเดียของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 82.50 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจณี ฉันทสีมา (2553) ได้ศึกษา ผลการจัด กิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เรื่อง เชื้อเก็บสมุนไพรในสะเดา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้าน ยาง (อาสาพัฒนา 3) ตามแนวคิดของแฮร์โรว์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ สาระ นาฏศิลป์ การศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของแฮร์โรว์ จำนวน 6 แผน มีค่าความเหมาะสม เท่ากับ 4.53 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20 - .80 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.87 พบว่า นักเรียนมีคะแนนการทดสอบหลังเรียน เฉลี่ยร้อยละ 83.33 มีผลคะแนนการปฏิบัติทำท่าตามใบงาน เฉลี่ยร้อยละ 81.24 มีคะแนนการทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เฉลี่ยร้อยละ 87.85 พิจารณาโดยรวมผลการประเมินอยู่ในระดับดี

ผลวิจัยที่ 5 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรนาฏศิลป์ เรื่อง การใช้ อาวุธในละครเสภา โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.89 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิดา ทิพย์หทัย และคณะ (2552) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่อง การประดิษฐ์เครื่องศรารณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้หลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่อง การประดิษฐ์เครื่องศรารณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนตามหลักสูตรสาระ เพิ่มเติม เรื่อง การประดิษฐ์เครื่องศรารณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.92 และสอดคล้องกับเรา อินทรกำแหง (2553) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุด การเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชา 150203 สุนทรียภาพของชีวิตทางด้านนาฏศิลป์ เรื่อง โขน ละคร และระบำ รำ ฟ้อน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาความพึงพอใจต่อ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชา 150203 สุนทรียภาพของชีวิตทางด้านนาฏศิลป์ เรื่อง โขน ละคร และ ระบำ รำ ฟ้อน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อ รูปแบบการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองรายวิชา 150203 สุนทรียภาพของชีวิตทางด้านนาฏศิลป์ เรื่อง โขน ละคร และระบำ รำ ฟ้อน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับหยาดพิรุณ พวงสุวรรณ (2558) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัด การแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/ E_2) เท่ากับ 86.16/81.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการ เรียนรู้เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ อยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งสอดคล้องกับ ปณิดา เขียวขุ่ม (2561) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนโรงเรียนนาวิก

โยธินบูรณะ จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนโรงเรียนนาวิกโยธินบูรณะ จังหวัดชลบุรี พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเพลงรำและท่ารำ ด้านเพื่อนร่วมชั้นเรียนวิชา นาฏศิลป์ไทย และด้านบรรยากาศในการเรียน

8. ข้อเสนอแนะงานวิจัย

8.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

8.1.1 ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนโดยใช้ประโยชน์จากสื่อ อุปกรณ์ ต่างๆเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

8.1.2 ผู้สอนควรเผยแพร่การแสดงละครเสภา เรื่อง ชุนช้างขุนแผน ตอน พลายเพชรพลาย บัวออกศึก ฉากรบ ในงานแสดงสมรรถนะของนักศึกษา เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดภาพจำได้ดียิ่งขึ้น

8.1.3 ผู้สอนควรนำกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง การใช้อาวุธ ใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 3 ห้องที่1 และห้องที่ 3

8.2 ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพของผลการใช้กิจกรรมในระยะยาว จากการวิจัยพัฒนา กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง การใช้อาวุธ

8.2.2 นำแนวทางการวิจัยพัฒนา กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง การใช้อาวุธ นี้ ไปพัฒนา กิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย

8.2.3 ควรพัฒนา กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง การใช้อาวุธที่หลากหลาย ในการแสดงเป็นชุดเป็นตอนอื่นๆ

9. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.รจนา สุนทรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์คำรณ สุนทรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ ประธานกรรมการสอบ และกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพร บุญส่ง ขอขอบพระคุณ ดร.พัชรา บัวทอง นาฏศิลป์ป็น กรมศิลปากร ที่ท่านได้ถ่ายทอดวิชาความรู้กระบวนการทำรำ อันมีคุณค่ายิ่งให้แก่ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน รวมทั้งหัวหน้าภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ และ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย และขอขอบพระคุณทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้และได้ช่วยเหลือผู้วิจัย ซึ่งส่งผลให้งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

10. เอกสารการอ้างอิง

- กาญจณี ฉันทสีมา. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เรื่อง เชื้อเก็บสมุนไพรในสะเดา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านยาง (อาสาพัฒนา 3) ตามแนวคิดของแฮร์โรว์.
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉวีวรรณ ตาลสุก. (2556). การพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์สร้างสรรค์ตามแนวทางการจัดการศึกษาเชิง
สร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท].
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉัตรชัย เคียรประเสริฐ. (2560). การพัฒนารายวิชาเครื่องแต่งกายละครไทย สำหรับนักเรียนนาฏศิลป์
ระดับปริญญาโท. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนากานต์ อ่อนประทุม. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติรำวงมาตรฐาน โดยใช้
รูปแบบของเดวิส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท].
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนันธร หิรัญเชาว์. (2562). การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดของเดวิส
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิต.
- นฤเบศน์ ระดาเขต. (2565). การพัฒนาทักษะปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน โดยใช้รูปแบบการเรียน
การสอนตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับมัลติมีเดีย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิตา เมลานนท์. (2555). การพัฒนานวัตกรรมการสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลานาฏยศัพท์.
วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 4(1). 76-97.
- ปณิดา ทิพย์หทัย, พรหทัย คงสิบ และวรารัตน์ ฉ่ำกระมล. (2552). การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม
เรื่อง การประดิษฐ์เครื่องศราภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. [วิทยานิพนธ์ปริญญา
โท]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปนัดดา เขียวขุ่ม. (2561). ความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนโรงเรียนนาวิกโยธิน
บูรณะ จังหวัดชลบุรี. วารสารพัฒนศิลป์วิชาการ, 2. 45-55.
- พรรษาศิริ บุญคุ้ม. (2562). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย : ลีลานาฏยนักรบสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. คณะศิลปกรรมศาสตร์. (2560). หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา (5 ปี). คณะศิลปกรรมศาสตร์.

- รัชนีวรรณ เกิดสวัสดิ์. (2548). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้านล้านนา เรื่อง การพ้องแน่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- เรขา อินทรกำแหง. (2553). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชา 150203 สุนทรียภาพของชีวิต ทางด้านนาฏศิลป์ เรื่อง โขน ละคร และระบำ รำ พ้อง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (รายงานการวิจัย). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วีรภัทร จินตะโล. (2560). การสร้างกิจกรรมนาฏศิลป์พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดตาลเอน (โคกนชูปถัมภ์). [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หยาดพิรุณ พวงสุวรรณ. (2558). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อังคณา โตกระโทก. (2565). การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมนาฏศิลป์ เรื่องระบำนาฏยมาลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อาทิตยา เงินแดง. (2560). การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนสายสามัญก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.